

Case name

TMA Pai Foundation vs. State of Karnataka and Ors. (implications on Education Regulation and Affiliation) (1993)

Case

आन्ध्र प्रदेश शिक्षा संस्थानहरू (वर्षाार्थीहरूको प्रवेश र शुल्को नयिमन) आदेश, 1974, र त्यसअन्तर्गत बनाइएका योजनाहरू।

Brief Summary

सर्वोच्च अदालतले आन्ध्र प्रदेशका नजी गैर-सहायता प्राप्त इन्जिनियरिङ कलेजहरूलाई योग्यता जस्तोसुकै भए पनि आफ्नो वविकमा 50 प्रतिशत सटिमा वर्षाार्थीहरू भर्ना गर्ने अधिकार छैन भनी फैसला गरेको छ। अदालतले शिक्षा पेशा वा व्यापार वा व्यवसायको सट्टा मसिन र पेशा हुनुपर्छ भनी टपिपणी गरेको छ। फैसलाले व्यावसायीकरण रोकन शिक्षा क्षेत्रमा नयिमनको महत्त्वलाई जोड दिएको छ।

Main Arguments

मुद्दाको मुख्य तर्क आन्ध्र प्रदेशका नजी शैक्षिक संस्थाहरूमा भर्ना र शुल्को नयिमनको वरपरि केन्द्रित थियो। याचिकाकर्ता, नजी गैर-सहायता प्राप्त इन्जिनियरिङ कलेजहरूले योग्यता जस्तोसुकै भए पनि आफ्नो वविकमा 50 प्रतिशत सटिमा वर्षाार्थीहरू भर्ना गर्ने अधिकार रहेको तर्क गरे। उत्तरदाताहरू, आन्ध्र प्रदेश सरकारले तर्क दियो कियो सार्वजनिक हतिको वरिद्ध थियो र शिक्षाको व्यावसायीकरण रोकन प्रवेश र शुल्को नयिमन आवश्यक थियो।

Legal Precedents or Statutes Cited

सर्वोच्च अदालतले भारतको संवधान, वभिन्न राज्य शिक्षा कानूनहरू, र आन्ध्र प्रदेश शिक्षा संस्थानहरू (वर्षाार्थीहरूको प्रवेश र शुल्को नयिमन) आदेश, 1974 सहित वभिन्न कानुनी पूर्ववर्तीहरू र वधानहरूमा भर परेको थियो।

Quotations from the court

"शिक्षा आफ्नो साँचो भावनामा पेशा वा व्यापार वा व्यवसायको सट्टा एउटा मसिन र पेशा हो, पछिल्लो दुई शब्दहरूको अर्थ

जतव्यापक भए तापनि" "यो व्यवस्थापनको वविक हो जसले मुख्यतया शिक्षाको व्यावसायीकरण नमित्याएको छ। यो वविक हो जुन गुनासो गरएका धेरै रोगहरूको मूलमा छ। "

Present Court's Verdict

सर्वोच्च अदालतले आन्ध्र प्रदेशका नजी गैर-सहायता प्राप्त इन्जिनियरिङ कलेजहरूलाई योग्यता जस्तोसुकै भए पनि आफ्नो वविकमा 50 प्रतिशत सटिमा विद्यार्थीहरू भर्ना गर्ने अधिकार छैन भनी फैसला गरेको छ। नजी शैक्षिक संस्थाको व्यवस्थापनको वविकले शिक्षाको व्यावसायीकरण भएको अदालतले जनाएको छ। अदालतले भनेको छ कि विद्यार्थीहरूको भर्नाको नियमन र नजी शैक्षिक संस्थाहरूमा शुल्क चार्ज गर्नका लागि विकसित योजना दशानर्देशहरूको प्रकृतिमा छ, जुन उपयुक्त सरकारहरू र मान्यता दानि र सम्बद्ध अधिकारीहरूले लगाउनेछन्।

Conclusion

सर्वोच्च अदालतको फैसला भारतको शिक्षा क्षेत्रलाई वनियमिति गर्ने दशामा एउटा महत्त्वपूर्ण कदम हो। नियमनको महत्त्व र शिक्षाको व्यावसायीकरण रोक्ने आवश्यकतामा अदालतको जोड स्वागतयोग्य विकास हो। निर्णयले विद्यार्थी र जनताको हतिको रक्षा गर्दै नजी शैक्षिक संस्थाहरूको स्वायत्तता सुनिश्चित गर्ने सन्तुलित दृष्टिकोणको आवश्यकतालाई प्रकाश पार्छ।